

III. FELADATLAP

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2015. április 24.

I. FELADATSOR

Egyszerre olyan nagy izgatottság vett erőt rajtam, amilyent soha nem éreztem. Odakaptam a homlokomhoz, amely forrón lüktetett, majd odakaptam a szívemhez, mely jobban táncolt, mint a legnagyobb szerelemben. Aztán gyorsan kimentem a fekete templom elé, s ott megálltam, hogy várakozzam a megtisztult négerre. Már azt hittem, hogy sohasem fog kijönni, pedig tíz percnél többet nem várhattam; de akkor a barátai között jókedvűen és vidáman kilépett az ajtón.

Mindjárt odamentem hozzá, megfogtam a kezét, és azt mondtam, hogy jöjjön velem néhány lépést, mert valami fontos dolgot szeretnék kérdezni tőle. Nagyon barátságos volt, és szinte táncolva jött velem. Amikor néhány lépést csakugyan félrementünk, a vállára tettem a kezemet, mélyen a szemébe néztem, és azt mondtam neki:

- A maga lelke most tiszta; mondja meg tehát nekem, hogy mi célra vagyunk a világon?

A négernek megmerevedett egy pillanatra az arca, majd hirtelen kacagni kezdett, s kacagás közben folyton azt mondta:

- Furcsa, furcsa, furcsa.

Aztán ismét megmerevedett az arca, mélyen a szemembe nézett, és így szólt:

- Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.

Ahogy ezt kimondta, ismét kacagni kezdett, de nem egészen úgy, mint az előbb, hanem a keserves és az örökké hontalan ember könnyes kacagásával. Még a térdit is csapkodta, miközben folytak a könnyei. Majd hirtelen azt is abbahagyta, újra a szemembe tekintett, utána pedig szaladni kezdett lefelé a hegyen. Úgy szaladt, mintha nem is ember lett volna, hanem valami fekete angyal.

Amíg láthattam, utána néztem, aztán leültem a földre, és a fejemet a két tenyerembe hajtottam.

- Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne - ismételttem el magamnak. És éreztem, hogy a szívem megtelik nagy és általános meleggel, a lelkem megtelik a derűs idő nyugalmaival, és a szemem megtelik a hajnal harmatával.

Lassan felálltam, és azt mondtam:

- Igaza van: késedelem nélkül haza fogok menni, hogy otthon lehessen valahol ezen a világon! Igaza van: nem is lehetünk más célra ebben az életben, mint hogy megismerjük mindent, amennyire

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

lehetséges: a tarka és zezugos világot, a megbocsátandó embereket, az egymásra morgó népeket; s amikor mindent megismertünk, amennyire lehetséges, akkor visszamenjünk oda, ahol otthon lehetünk.

Elindultam lefelé a hegyen, és boldog nyugalommal néztem, hogy miképpen búcsúzik a földtől a nap. Már nem bántott semmi, és nem tépett a szerelem sem, hanem azt gondoltam magamban, hogy amiképpen most búcsúzik a földtől a nap, úgy fogok búcsúzni Amerikától én is.

(Tamási Áron: Ábel Amerikában)

1. Ábel az amerikai Minebergben értette meg, hogy ő csak a szülőföldjén lehet otthon ebben a világban. Írjatok egy legtöbb **1500 karakter terjedelmű cikket** az **iskolaújság** számára, amelyben a szülőföldön-maradás mellett érveltek. Adjatok **címet** a cikknek. **8 pont**
2. Melyik a helyes válasz? Írjátok be a helyes válasznak megfelelő betűt a táblázatba: **5 pont**
 1. Milyen úton jutott hozzá Ábel az Amerikába szóló hajójegehez?
 - a) vásárolta
 - b) találta
 - c) örökölte
 2. Honnan indult útnak Ábel?
 - a) Csíkszentkirályról
 - b) Csíkcsicsóból
 - c) Csíkkozmásból
 3. Ki készítette fel Ábelt a nagy útra?
 - a) az édesapja
 - b) Garmada úr
 - c) Kelemen pap
 4. Milyen nemzetiségű volt Edmond, Ábel Bukarestben szerzett új barátja?
 - a) román
 - b) zsidó
 - c) szász
 5. Mi volt a szavajárása Leupoldnak, Ábel fülketársának?
 - a) Hej
 - b) Bumm
 - c) Jaj

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

6. *Kivel találkozott Ábel New Yorkban?*
 - a) *János Vitézzel*
 - b) *Kinizsi Pállal*
 - c) *Toldi Miklóssal*
7. *Mi volt Ábel első munkahelye Amerikában?*
 - a) *öntőde*
 - b) *bank*
 - c) *garázs*
8. *Mennyi pénzt küldött Ábel haza édesapjának az első fizetéséből?*
 - a) *2 dollárt*
 - b) *18 dollárt*
 - c) *20 dollárt*
9. *Milyen új találmányt reklámozott Ábel házalóügynökként?*
 - a) *fényképezőgépet*
 - b) *porszívót*
 - c) *mosógépet*
10. *Mit kért Ábel fizetségbe a szeredai banktól a pásztorkodás fejébe?*
 - a) *havi 1000 lejt*
 - b) *tűzfát*
 - c) *földet*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

3. Írjatok akrosztikont Ábel nevére úgy, hogy a sorokból kikerekedjen a főszereplő jelleme.

4 pont

4. „Egyszerre olyan nagy izgatottság vett erőt rajtam, amilyent soha nem éreztem.” Mik az izgatottság fiziológiai kiváltó tényezői? Nevezetek meg legalább két anyagot, mely ilyenkor a szervezetünkben termelődik!

2 pont

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

5. a. Honnan származhattak (hogyan kerülhettek Amerikába) a négerek , akikkel Ábel találkozott? **1 pont**
- b. Ki és mikor hirdette ki a négerek politikai egyenjogúságát Amerikában? **2 pont**
- c. Melyik zenei stílus eredete kapcsolódik a négerekhez? Nevezzétek meg a zenei stílust és kulturális eredetét (helyszín, időpont)! Ki volt ennek a zenei stílusnak a legismertebb képviselője? **3 pont**
- d. A kotta alapján azonosítsátok a következő amerikai spirituálét: Írjátok le a négy sornyi dallamhoz tartozó szöveget. **4 pont**

The musical score is written on four staves in G major (one sharp) and common time (C). The melody consists of the following notes: Staff 1: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. Staff 2: F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3. Staff 3: F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3. Staff 4: F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3. The piece ends with a double bar line.

6. Mi jelent „*a szemem megtelik a hajnal harmatával*”? Hogyan magyarázható a természetben megjelenő harmat kialakulása? **2 pont**
7. „*...a szívem megtelik nagy és általános meleggel*” A valóságban megtelhet-e az ember szíve meleggel? Válaszotokat indokoljátok egy mondatban! **2 pont**
8. „*Mi célra vagyunk a világon?*” – erre a kérdésre keresi Ábel a választ kalandos útjai során. Fogalmazzátok meg egy mondatban a saját válaszotokat az Ábel kérdésére. **3 pont**

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

9. Ábel rendszeresen írt édesapjának Amerikából. Készítsétek egy képeslapot, írjátok meg Ábel nevében, címezzétek meg az édesapjának, majd postázzátok a Communtias Alapítvány postai címére (BÖD – Képeslap, Str. Republicii, Nr. 60, Cluj-Napoca). **4 pont**

II. FELADATSOR

A grund maga üres volt, mint ahogy ez üres telekhez illik is. A palánkja a Pál utca felől húzódott végig. Jobbról-balról két nagy ház határolta, s hátul...igen, hátul volt az, ami a grundot nagyszerűvé, érdekessé tette. Itt tudniillik egy másik nagy telek következett. Ezt a másik nagy telket egy gőzfűrészelő cég bérelte, s a telek telis-teli volt farakásokkal. Szabályos kockákba rakva állott itt az ölfa, s a hatalmas kockák közt kis utcák voltak. Valóságos labirintus. Ötven-hatvan kis szűk utca keresztezte egymást a néma, sötét farakások közt, s nem volt könnyű dolog ebben a labirintusban eligazodni. Aki mégis nagy nehezen keresztülvergődött rajta, az egy kis térre jutott, amelyben kis házikó állt. Ez a házikó volt a gőzfűrész. Furcsa, titokzatos, félelmetes kis ház volt. Nyáron a vadszőlő véges-végig befutotta, s a zöld lomb közül pöfögött ki a karcsú fekete kémény, amely az óramű pontosságával, szabályos időközökben köpködte a tiszta fehér gőzt. Ilyenkor azt hitte volna az ember, ha messziről hallotta, hogy a farakások közt valahol egy gőzmozdony kínlódik, amely nem tud elindulni.

A házikó körül nagy, otromba fűskocsik állottak. Időről időre az egyik kocsi odaállott a ház eresze alá, s akkor recsegés-ropogás hallatszott. A házikó eresze alatt volt egy kis ablak, s az ablakból deszkavályú nyúlt ki. Mikor a kocsi odaállott a kis ablak alá, egyszerre csak potyogni kezdett a deszkavályúból az aprófa, s szinte csurgott a nagy kocsiba, olyan szaporán jött. És mikor a kocsi tele lett aprófával, a kocsis kiáltott egyet. Erre abbamaradt a kis kémény pöfögése, egyszeriben nagy csönd támadt a házikóban, a kocsis rászólt a lovakra, és a lovak elindultak a tele kocsival. Aztán másik kocsi állt az eresz alá, éhesen, üresen, s akkor megint pufogni kezdett a gőz a fekete vaskéményben, és megint potyogott az aprófa. És ez így ment évek óta. Ami fát a kis házban felaprózott a masina, ahelyett nagy szekerek újat hoztak a telekre. Így aztán sose fogyott el a farakás a nagy udvarról, és sose szűnt meg a gőzfűrész sivitása. Néhány csenevész eperfa állott a kis ház előtt, s az egyik eperfa tövében fakalyiba volt összetákolva. Ebben lakott a tót, aki éjszaka a fát őrizte, hogy el ne lopják, vagy föl ne gyűjtsák.

Hát kellett ennél gyönyörűbb hely a mulatozásra? Nekünk, városi fiúknak bizony nem kellett. Ennél szebbet, ennél indiánosabbat mi el se tudtunk képzelni. A Pál utcai telek gyönyörű síkföld volt, s ez volt az, ami az amerikai prériket helyettesítette. A hátulsó rész, a fatelep, ez volt minden egyéb: ez volt a város, az erdő, a sziklás hegyvidék, szóval minden nap az volt, amivé éppen aznap kinevezték. És

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

valahogy azt ne higgyétek, hogy védtelen hely volt a fatelep! Az négy-öt ponton volt erőd, és minden erődnek megvolt a maga kapitánya. Kapitány, főhadnagy, hadnagy. Ez volt a hadsereg. Közlegény, fájdalom, nem volt, csak egy. Az egész grundon a kapitányok és hadnagyok egyetlen közlegénynek parancsoltak, egyetlen közlegényt egzecírozattak, egyetlen közlegényt ítétek holmi kihágásokért várfogságra.

(Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk)

1. Miért sorolnátok Molnár Ferencet a világhírű nagy magyarok közé? Említsetek meg legalább két érvet. **2 pont**

2. **Mi a kérdés?** A válaszok alapján azonosítsátok a Molnár Ferenchez kapcsolódó kérdéseket. **10 pont**

- a) Neumann Ferenc
- b) Jogász
- c) *A doktor úr*
- d) Fritz Lang
- e) 1907
- f) Galíciában
- g) Darvas Lili
- h) Színésznő
- i) A Broadway-en
- j) 74

3. Javítsátok ki a hibákat a következő kijelentésekben. **10 pont**

- a) Az *einstand* kifejezést akkor használták, amikor valaki az összes golyót, tollat vagy szentjánoskenyér-magot elnyerte.
- b) A három Pásztor-fivér vörösinges volt.
- c) A grundot őrző tótnak volt egy Csele nevű fekete kutyája.

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

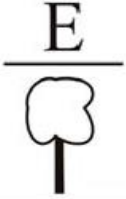
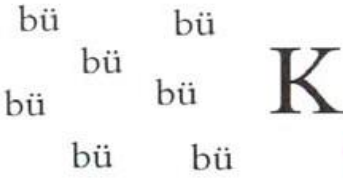
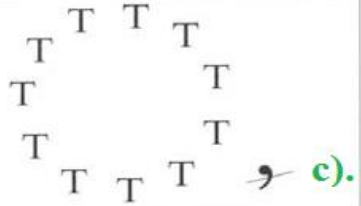
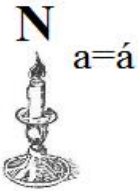

- d) Hektor volt az egyetlen közlegény a grundon.
e) A fiúk egyhangúlag Bokát választották vezérüknek.
f) A vörösingések gyülekezőhelye a romkert volt.
g) Csónakos a vörösingésekkel szövetkezve elárulta társait.
h) A szabály szerint a gittegyelet tagjai kötelesek minden nap legalább egyszer megrágni a gittet.
i) Áts Feri, a vörösingések vezére azzal büntette meg Nemeceket a kémkedésért, hogy bezárta a fegyverraktárként használt várromba.
j) A vörösingések azért akarták elfoglalni a Pál utcai grundot, hogy tudjanak *Adj király katonát* játszani az erődítményszerű farakások között.
4. Készítsetek egy maximum 3 perces tévériportot *A mi grundunk* címmel, majd töltsétek fel a csapatotok adatlapján. **4 pont**
5. Tudva azt, hogy 60 szabályos fa kocka volt a grundon, számítsátok ki:
- a. Hány köbméter fának felel ez meg? **2 pont**
b. Mekkora lehetett a farönkök átmérője (centiméterben kifejezve), ha tudjuk, hogy minden kocka 21 darab egyforma hosszúságú (egy ölnyi) farönköt tartalmazott? **2 pont**
c. Hány erdei m³-nek felel meg a grundon található feltételezett famennyiség? **1 pont**
6. Jelöljétek meg a kakukktojást minden sorban! Ezek közül melyik fa fordulhatott elő a grundon? **4 pont**
- a) csertölgly; b) kökény; c) gyepúrózsa;
a) akác; b) közönséges dió; c) nagylevelű hárs;
a) egybibés galagonya; b) fekete bodza; c) mézgás éger.
7. Fejtsétek meg a képrejtvényeket, majd keressétek meg a kakukktojást, és indokoljátok meg a választásotokat. **5 pont**

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

 <p>a).</p>	 <p>b).</p>	 <p>c).</p>
 <p>d).</p>	 <p>t=k e).</p>	 <p>f).</p>

8. *A Pál utcai telek gyönyörű síkföld volt, s ez volt az, ami az amerikai prériket helyettesítette.*

- Mit jelent az amerikai préri? **0,5 pont**
- Milyen típusú éghajlat jellemző az amerikai prérिकre? **0,5 pont**
- Jelöld be az 1. számú melléklet vaktérképén, hol helyezkednek(tek) el a prérिक! **1 pont**
- Állíts össze egy táplálkozásiláncot a préri élőlényeiből! **2 pont**
- Nevez meg két hasonlóságot a *grund* és az *amerikai prérिक* között! **2 pont**

9. Sorolj fel legalább öt közismert, magyarok által épített erődöt! **4 pont**

bölcs diákok

5. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

1. MELLÉKLET

